

Sygn. akt III RC 489/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Marta Rogozik

Protokolant: Damian Kotarski

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa T. T. (1)

przeciwko A. T., M. T.

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

I. ustala, iż obowiązek alimentacyjny powoda T. T. (1) wobec pozwanej M. T. ustalony orzeczeniem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 23 listopada 2005 r. w sprawie XIIIRC 2852/05 w kwocie po 1250zł miesięcznie – wygaś z dniem 29 listopada 2011r.;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od powoda na rzecz A. T. kwotę 1200 zł tytułem zwrotów kosztów procesu.

Zarządzenie :

1. zakreślić w rep ;

2. kal. 21 dni .-

W. , dnia 18 marca 2013 r. r.

.....

podpis Sędziego

Sygn. akt III RC 489/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 lipca 2012r. powód T. T. (1) wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego względem pozwanych A. i M. T. ustalonego wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 23.11.2005r. w sprawie XIII RC 2852/05, poczynając od 30.06.2010r. co do A. T. i od 30.06.2011r. co do M. T..

W uzasadnieniu swojego żądania powód wskazał, że pozwane osiągnęły pełnoletność. A. T. ukończyła w czerwcu 2010r. Wyższą Szkołę Fizjoterapii i osiągnęła zdolność samodzielnego utrzymania się, zaś jej siostra M. z rocznym opóźnieniem ukończyła Liceum Ogólnokształcące i mimo podjęcia studiów nie kontynuuje ich, co stwarza jej możliwość podjęcia pracy zarobkowej i samodzielnego utrzymywania.

W odpowiedzi na pozew pozwane zastępowane przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata wniosły o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu wskazały, że aktualnie kontynuują naukę, a powód wraz z żoną wyjechał do Danii celem polepszenia swojej sytuacji ekonomicznej i jest w stanie nadal wspierać finansowo córki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwane A. T. ur. (...) i M. T. ur. (...) pochodzą ze związku małżeńskiego powoda z J. T. (fakty bezsporne).

Wyrokiem Sądu Okręgowego we W. z dnia 23.11.2005r. małżeństwo T. i J. T. zostało rozwiązane przez rozwód. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi zostało powierzone matce, z jednoczesnym pozostawieniem ojcu możliwości współdecydowania o istotnych sprawach dzieci. Sąd Okręgowy udział T. T. (1) w kosztach utrzymania małoletnich córek określił na kwotę po 1250 zł na każdą z nich miesięcznie

dowód: wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 23.11.2005r. w aktach sprawy Sądu Okręgowego we Wrocławiu o sygn: XIII RC 2852/05.

W dacie wydania wskazanego orzeczenia powód nie zamieszkiwał z małoletnimi córkami i ich matką. Był zatrudniony w (...) Szpitalu (...) na stanowisku kierownika rezonansu magnetycznego i prowadził działalność jako kierownik pracowni tomografii komputerowej. Osiągnął dochód w roku 2005 w wysokości 9.000-10.000 zł miesięcznie.

Matka pozwanych pracowała jako starszy asystent anestezjolog w Szpitalu (...) i zarabiała 3500 zł.

Małoletnia wówczas pozwana A. T. była uczennicą III klasy liceum, a M. T. była uczennicą II klasy gimnazjum.

Rodzice współpracowali w kwestiach dotyczących małoletnich. Powód wspierał matkę córek w sytuacjach wymagających podejmowania decyzji dotyczących dzieci. Dziewczynki mogły liczyć na pomoc zarówno matki jak i ojca. Córki przeżywały odejście ojca

dowód: akta związkowe sygn: XIII RC 2852/05.

Powód po rozwodzie wstąpił w nowy związek małżeński i wraz z żoną przeprowadził się do Danii, gdzie przebywa od ok. 3 lat wraz z żoną i dwójką dzieci urodzonych w (...)r. i 2011r. Powód z obecną żoną pracują w szpitalu na Oddziale (...). W Danii zakupili dom (fakt bezsporny).

Matka pozwanych pracuje jako lekarz w szpitalu i zarabia ok. 5000 zł miesięcznie. Mieszka z konkubentem w jego mieszkaniu. Córki pozostały w poprzednim mieszkaniu, wykupionym i utrzymywanym przez ich matkę.

Pozwana A. T. po ukończeniu liceum ogólnokształcącego podjęła 3-letnie studia w Wyższej Szkole Fizjoterapii we W. na kierunku kosmetologii, które ukończyła z wynikiem b. dobrym, ze stopniem licencjata, w czerwcu 2009r. Pozwana podejmując te studia liczyła na możliwość uzyskania pracy w laboratorium przy opracowywaniu kosmetyków, ale okazało się, że uzyskane wykształcenie jest niewystarczające i musi je uzupełnić przez ukończenie studiów farmaceutycznych. Aby rozpocząć takie studia pozwana musiała poprawić wyniki matury z chemii i biologii. Dla osiągnięcia tego celu przez rok przygotowywała się do egzaminu, pobierała korepetycje. W międzyczasie próbowała podjąć naukę w Akademii (...), ale po pierwszych zajęciach potwierdziły się jej przekonania, że nie chce wykonywać tego zawodu. Po poprawieniu ocen z matury w 2010r. została przyjęta na niestacjonarne studia na Akademię Medyczną we W. na Wydział Farmacji. Pozwana zaliczyła I rok studiów w 2011r., ponownie przystąpiła do egzaminu dojrzałości, poprawiła wyniki i została przyjęta na dzienne studia farmacji na II rok, które kontynuuje. W związku z nauką na tych studiach nie jest w stanie podjąć pracy. Ukończenie tych studiów daje bardzo duże możliwości uzyskania zatrudnienia. Obecnie pozwana jest na III roku farmacji. Wszystkie egzaminy do tej pory oprócz jednego zaliczyła w pierwszych terminach. Pozwany obniżył zasądzone od niego alimenty na córkę i płaci je po 500 zł miesięcznie. Pozostałe koszty związane z utrzymaniem mieszkania, nauką i bieżące wydatki ponosi matka uprawnionej

dowód: dyplom ukończenia studiów na kierunku kosmetologii, k.32;

aneksy do świadectwa dojrzałości, k. 33, 35;

decyzja Akademii Medycznej z 19.07.2010r. i z 25.07.2011, k. 34;

zeznania pozwanej, k.135-137).

PUP nie dysponuje ofertami pracy dla kosmetologów, natomiast są oferty pracy dla osób bez zawodu za wynagrodzeniem od 1400-1700 zł brutto

(dowód: zaświadczenie z PUP, k.112).

Pozwana M. T. szkołę podstawową ukończyła bez powtarzania klasy. W I klasie gimnazjum zaczęły się z nią problemy i w konsekwencji edukację na tym poziomie ukończyła z rocznym opóźnieniem. W trakcie nauki w liceum ogólnokształcącym również powtarzała jeden rok nauki. Po liceum ogólnokształcącym na maturze nie zaliczyła matematyki i w lipcu 2011r. musiała poprawiać maturę, którą zdała. Po egzaminie poprawkowym została przyjęta na studia niestacjonarne na kierunku Prawo na Wydziale Prawa Administracji i Ekonomii (...). Nie podeszła do sesji zimowej i 29.11.2011r. złożyła pisemną rezygnację ze studiów. Następnie podjęła pracę jako sprzedawca. Pracowała przez 4 miesiące i ponownie rozpoczęła studia, tym razem dzienne, od września 2012r. na Politechnice (...) na Wydziale Informatyki i (...). Na dzień 18.03.2013r. nie miała zaliczonego żadnego egzaminu z I sesji. W marcu 2013r. podjęła pracę jako doradca ds. nieruchomości na umowę zlecenie. Zarobki są uzależnione od ilości podpisanych umów. Pozwana nie była i nie jest zarejestrowana w PUP jako poszukująca zatrudnienia. Planuje w przyszłości ponownie pójść na studia

(dowód: decyzja o przyjęciu na studia z dnia 03.10.2011r, k.37;

decyzja Politechniki (...), k.38;

pismo inf. z (...), k.82;

pismo inf. Politechniki (...);

zeznania pozwanej M. T., k. 157).

Sąd zważył co następuje:

Powództwo częściowo jest uzasadnione.

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie była, w myśl art. 138 k.r.o., ocena zmiany stosunków uzasadniająca uchylenie obowiązku alimentacyjnego powoda względem córek A. i Monki T.. Sąd przeanalizował sytuację powoda w zakresie jego możliwości majątkowych i zarobkowych, a także sytuację pozwanych w kontekście ich potrzeb oraz ocenił, czy osiągnęły one zdolność samodzielnego utrzymania się. Tym samym poprzez porównanie warunków istniejących w dacie orzeczenia rozwodowego, mocą którego ustalono obowiązek alimentacyjny powoda względem córek na kwotę po 1250 zł miesięcznie z warunkami obecnymi, Sąd mógł ocenić, czy zachodzi przesłanka z art. 138 k.r.o., będąca jedyną podstawą uwzględnienia żądania zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Sąd zważył również na dyspozycję przepisu art. 133 § 1 k.r.o., w myśl którego obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka, które nie jest w stanie jeszcze utrzymać się samodzielnie, polega na zaspokajaniu jego potrzeb i wynika z niezdolności dziecka do samodzielnego utrzymania się.

T. T. (1) domagając się uchylenia obowiązku alimentacyjnego względem córek, argumentował to głównie faktem uzyskania przez nie pełnoletności oraz uzyskania przez nie jego zdaniem zdolności do samodzielnego utrzymania się. Wymieniony twierdził, że A. T. ukończyła Wyższą Szkołę Fizjoterapii i uzyskała licencjat, co spowodowało, że

osiągnęła zdolność do podjęcia pracy i samodzielnego utrzymania się, zaś córka M. nie dokłada należytej staranności w ukończeniu szkoły i zdobyciu zawodu, w związku z tym powinna podjąć pracę.

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym w szczególności dowodu w postaci przesłuchania pozwanych oraz przedłożonej dokumentacji dotyczącej ich kształcenia, pozwoliła na dokonanie odmiennych częściowo od podnoszonych przez powoda ustaleń. W tym miejscu podkreślić należy, że Sąd przedmiotowe dowody uznał za wiarygodne. Odnosząc się do pozwanej A. T. należy stwierdzić, że przedłożone przez nią dowody z dokumentów i jej zeznania są spójne i logiczne i pozwoliły ustalić, że A. T. w sposób rzetelny i solidny przykłada się do nauki celem zdobycia wykształcenia, które zapewni jej możliwość utrzymania się w przyszłości.

Szkołę fizjoterapii o kierunku kosmetolog ukończyła z oceną b. dobrą jednak nie dało jej to możliwości podjęcia pracy w laboratorium przy tworzeniu kosmetyków, dlatego zrobiła wszystko, aby móc spełnić swoje cele zawodowe i podjęła naukę na studiach dziennych na farmacji. Ukończenie tych studiów daje jej szansę na podjęcia pracy zarówno w laboratorium przy tworzeniu kosmetyków jak i np. w aptece. Rynek pracy dla osób po farmacji daje wiele możliwości podjęcia zatrudnienia. Pozwana przykłada się do nauki, jest już na trzecim roku i wszystkie egzaminy oprócz jednego zaliczyła w pierwszych terminach.

Zajęcia na uczelni i ilość materiału do opanowania nie dają jej możliwości podjęcia pracy zarobkowej.

Przedmiotowe okoliczności nie pozostawiają wątpliwości, że A. T. w chwili obecnej kontynuuje naukę celem zdobycia lepszego wykształcenia, pozwalającego jej w przyszłości zdobyć dobrą pracę. Nie posiada też majątku, z którego mogłaby czerpać dochody. W takiej sytuacji rodzice powinni ją wspierać. Znajduje to również uzasadnienie w doktrynie, jak i orzecznictwie Sądu Najwyższego, gdzie powszechnie przyjmuje się, że obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka mieści się w katalogu obowiązków troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka nałożonych przepisem art. 96 kro. Czas trwania tego obowiązku nie jest ograniczony terminem i nie pozostaje też w zależności od osiągnięcia przez uprawnionego określonego stopnia wykształcenia. Jedyną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie obowiązku, jest to, czy dziecko może się utrzymać samodzielnie. Dziecko, które osiągnęło nie tylko pełnoletność, ale zdobyło także wykształcenie umożliwiające podjęcie pracy zawodowej, pozwalającej na samodzielne utrzymanie, nie traci uprawnień do alimentów, jeżeli np. chce kontynuować naukę i zamiar ten znajduje uzasadnienie w dotychczas osiągniętych wynikach. W tym też duchu wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 listopada 1997 r. III CKN 257/97 (OSNC 1998/4 poz. 70) i szeregu późniejszych orzeczeń.

W świetle powyższego raz jeszcze podkreślić należy, że osiągnięcie przez pozwaną pełnoletności i chęć kontynuowania nauki nie mogą uzasadniać po stronie powoda chęci uchylecia się obowiązku alimentacyjnego.

Podnieść należy także, że od czasu ustalenia obowiązku alimentacyjnego na rzecz pozwanej w 2005r. nie zaszły żadne okoliczności wpływające na zmniejszenie jej usprawiedliwionych potrzeb, a wręcz przeciwnie, ze względu choćby na sam upływ czasu i wzrost cen koszty te musiały wzrosnąć. Niewątpliwie poprawie także uległy dochody i cała sytuacja materialna powoda, niemniej ich wzrostu nie można rozpatrywać w oderwaniu od zmian w jego sytuacji rodzinnej. Wymieniony wyjechał do Danii, gdzie zamieszkuje wraz z żoną i dwojgiem dzieci urodzonych już po orzeczeniu rozwodu. Zmiana miejsca zamieszkania była niewątpliwie podyktowana chęcią poprawy sytuacji materialnej swojej i rodziny.

Z powyższych względów Sąd uznał, że powód nie wykazał przesłanek z art. 138 kro decydujących o zmianie orzeczenia w przedmiocie alimentów poprzez uchYLECIE tego obowiązku.

W obecnym kształcie procesu cywilnego bardzo mocno podkreśla się jego kontradiktoryjny charakter, czego wyrazem jest dyspozycja art. 232 kpc, określająca obowiązek stron do wskazywania dowodów oraz stwierdzania faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły wynikającej z art. 6 kc wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodowego. Innymi słowy, powód w trakcie niniejszego postępowania nie przedstawił dowodów

na poparcie wyprowadzanych przez siebie twierdzeń w odniesieniu do osiągnięcia przez pozwaną A. T. zdolności samodzielnego utrzymania się.

Mając na uwadze, wszystkie podniesione okoliczności, Sąd powództwo w odniesieniu do A. T. oddalił w pkt I wyroku.

Odnosząc się do powództwa o uchylenie obowiązku alimentacyjnego co do M. T. Sąd uznał, że jest ono uzasadnione. Jediną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie obowiązku alimentacyjnego jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie. W odniesieniu do dzieci, które osiągnęły pełnoletność, należy jeszcze brać pod uwagę to, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki (wyrok SN z dnia 14.11.1997r. III CKN 217/97).

W przypadku pozwanej M. T. rozważyć zatem należało, czy jej sytuacja jest tego rodzaju, że uzasadnia dalsze utrzymanie na jej rzecz istniejącego dotąd obowiązku alimentacyjnego. Zgodnie z uchwałą SN z dnia 16.12.1987r. (sygn. III CZP 91/86) uzyskanie pełnoletności nie zmienia sytuacji prawnej dziecka w zakresie alimentów, jeżeli dziecko pobiera naukę w szkole lub na uczelni i czas na nią przeznaczony wykorzystuje rzeczywiście na zdobywanie kwalifikacji zawodowych. W praktyce mogą występować różnorodne stany faktyczne, mające wpływ na istnienie obowiązku alimentacyjnego. Jeżeli np. czas pobierania nauki wydłuża się nadmiernie poza przyjęte ramy, gdy uczący się nie czyni należytych postępów w nauce, nie zdaje egzaminów i ze swej winy powtarza lata nauki w szkole lub na uczelni oraz nie kończy jej w okresie przewidzianym w programie, a ze względu na wiek i ogólne przygotowanie do pracy może ją podjąć, rodzice nie są obowiązani do alimentowania pełnoletniego dziecka.

W edukacji pozwanej pojawiały się problemy, już na etapie nauki w gimnazjum i trwają do obecnej chwili. Pozwana podjęła studia już na dwóch uczelniach i na żadnej nie była w stanie zaliczyć pierwszego semestru. Wynika to nie tylko z opuszczania zajęć, ale także z lekceważącego stosunku do nauki. Jak stwierdziła matka pozwanych obie córki mają duży potencjał intelektualny, ale jak wynika z dowodów, młodsza z nich nie wykorzystuje tych możliwości i to wynika jedynie z jej nagannej postawy względem obowiązków szkolnych. Sąd nie dał wiary zarzutom pozwanej, że jej sytuacja szkolna wynika z opuszczenia jej przez ojca-powoda. Z materiału dowodowego wynika (szczególnie z akt rozwodowych), że rodzice mimo separacji współpracowali w kwestiach dotyczących dzieci i zawsze córki mogły liczyć na wsparcie ze strony ojca.

Obecnie pozwana podjęła pracę, co wskazuje na to, że nie zamierza kontynuować nauki, ale przystosowuje się do życia na własny rachunek.

Na podstawie art. 98 kro kosztami procesu w odniesieniu do pozwanej A. T. Sąd obciążył powoda, jako stronę przegrywającą w tej części powództwo, a z uwagi na brak żądania po stronie powoda o zwrot kosztów procesu, pozwanej M. T. nie obciążono tym obowiązkiem.

Wobec powyższego, orzeczono jak w punkcie III sentencji wyroku.